
ผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น :
กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว
และเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว จังหวัดเชียงใหม่

AN ACHIEVEMENT OF GOOD GOVERNANCE
IN LOCAL ADMINISTRATION : A CASESTUDY DONKAEW
SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION
AND MUANGKAEW SUBDISTRICT MUNICIPALITY, CHIANG MAI PROVINCE

วรายุทธ สถาปนาศุภกุล

ผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น :
กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว
และเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว จังหวัดเชียงใหม่

AN ACHIEVEMENT OF GOOD GOVERNANCE
IN LOCAL ADMINISTRATION : A CASE STUDY DONKAEW
SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION
AND MUANGKAEW SUBDISTRICT MUNICIPALITY, CHIANG MAI PROVINCE

วรยุทธ สถาปนาศุภกุล

สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว และเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ 2) เปรียบเทียบกระบวนการผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว และเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ 3) เสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว และเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว และเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 394 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t-test, F-test นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบบรรยาย

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนมีความคิดเห็นต่อกระบวนการผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว และเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว โดยรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย อันดับแรก ได้แก่ ด้านนิติธรรม รองลงมา ได้แก่ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักการมีส่วนร่วม ซึ่งทุกด้านมีกระบวนการผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก 2) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว และเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษา และสถานภาพการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และ 3) ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว และเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว พบว่า ผู้บริหารควรมีกลไกควบคุมให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำตามข้อบังคับที่กำหนดอย่างเคร่งครัด จัดระเบียบการบริการอย่างเป็นธรรม ผู้บริหาร

ต้องทำงานโดยไม่เอื้อประโยชน์ต่อธุรกิจครอบครัวหรือเครือญาติและพวกพ้องของตนเองและต้องมีกลไกตรวจสอบ จัดกิจกรรม
อบรมให้มากขึ้น เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานของผู้บริหารได้ และให้บริหารจัดการทรัพยากรในพื้นที่
ให้มีประโยชน์มากที่สุด

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์การบริหารงาน หลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล

Abstract

The objectives of this paper were 1) to study an achievement of administration according to good governance principle of the administrator in donkaew subdistrict administrative organization and muangkaew subdistrict municipality, mae rim district in Chiang Mai 2) to compare an achievement of administration according to good governance principle of the administrator in donkaew subdistrict administrative organization and muangkaew subdistrict municipality, mae rim district in Chiang Mai, and 3) to suggest the way to promoting the administration according to good governance principle of the administrator in donkaew subdistrict administrative organization and muangkaew subdistrict municipality, mae rim district in Chiang Mai. The study sampling subjects consisted of the people in donkaew subdistrict administrative organization and muangkaew subdistrict municipality, a total of 394. Tools for data collection were questionnaires; statistics for data analysis included frequency, percentage, standard deviation, and t-test and F-test. The Results of the data analysis were presented in descriptive tables.

The Results of the research were as follows: 1) the people's opinions on an achievement of administration according to good governance principle of the administrator in donkaew subdistrict administrative organization and muangkaew subdistrict municipality, in six aspects were rated at a high level. When considering by aspect from high to low rating, it was found that the first was the rule of law, followed respectively by morality, cost-effectiveness, transparency, responsibility, and participation; all were rated at a high level, 2) the hypothesis test showed that the people, who differed in sex and age did not differ in opinion on the achievement of administration according to good governance principle of the administrator donkaew subdistrict administrative organization and muangkaew subdistrict municipality, which was not consistent with the hypothesis; while the people, who differed in level of education and working status, did differ in the aforesaid opinion with statistical significance at 0.05, and 3) with regard to the suggestions on administration according to good governance principle of the administrator in donkaew subdistrict administrative organization and muangkaew subdistrict municipality, it was found that the administrator should have control mechanism for the officers to strictly follow the rules and regulations; the service rendering should be carried out with justice; the administrator had to work wholeheartedly with no favor of the business of their own family or kinsmen and friends. Additionally there should be internal monitor mechanism and more training activity be held; the people should be allowed to inspect the performance of the administrator; and local resources should effectively be utilized.

Keywords: An Achievement, Good Governance, Subdistrict Administrative Organization, Subdistrict Municipality

หน้า

ประเทศไทยปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้นำในการบริหารประเทศ มีการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น 3 ส่วน คือ การบริหารส่วนกลาง การบริหารส่วนภูมิภาค และการบริหารส่วนท้องถิ่น ประเทศไทยประสบปัญหาเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันอยู่ระดับต้นๆ ของเอเชียจากการสำรวจโดยเว็บไซต์อินเดียนเอ็กซ์เพรสส์ของอินเดีย รายงานว่า บริษัทที่ปรึกษาความเสี่ยงทางการเมืองและเศรษฐกิจ หรือ เฟอร์ก ได้จัดอันดับการทุจริต ใน 16 ประเทศ และเขตเศรษฐกิจในเอเชียแปซิฟิก โดยให้คะแนนทุจริตน้อยที่สุดจาก 0 คะแนน จนถึง ทุจริตมากที่สุด 10 คะแนนประเทศไทยติดอันดับที่ 7 จาก 16 ประเทศ องค์กรที่กล่าวถึงมากที่สุดว่ามีการทุจริตคอร์รัปชันมากกว่าหน่วยงานอื่นของรัฐ คือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อินเดียนเอ็กซ์เพรสส์, 2560)

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไทยในปัจจุบันมีหลายรูปแบบประกอบด้วย เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล และการปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบพิเศษ คือกรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีฐานะเป็นนิติบุคคล กล่าวคือ มีกฎหมายแสดงให้เห็นถึงการก่อตั้งและการยอมรับฐานะขององค์กรนั้น ทั้งนี้เพื่อองค์กรนั้นจะได้มีสิทธิตามกฎหมาย อันได้แก่ สิทธิในการออกกฎ ระเบียบ ข้อบัญญัติต่างๆ เพื่อการปฏิบัติงาน และใช้บังคับแก่ประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้งสิทธิในการทำนิติกรรมสัญญาต่างๆ และยังสามารถกำหนดงบประมาณรายได้ และรายจ่ายของตนเองในการบริหารงานได้อีกด้วย นอกจากนี้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีความเป็นอิสระ สามารถกำหนดนโยบายวิสัยทัศน์สั่งการใดๆ ตามที่ตนเห็นสมควรและที่สำคัญประชาชนในแต่ละท้องถิ่นต้องมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในการบริหารจัดการตนเอง ตามระเบียบของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2541, หน้า 5-12 อ้างอิงใน อุบล ยะไวทย์ณะวิชัย, 2553, หน้า 2-3) ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก คือ มีความเป็นอิสระในการบริหารกิจการของท้องถิ่น เช่น มีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง ดังนั้นรัฐบาลจึงมีนโยบายส่งเสริมองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความเข้มแข็งและมีการบริหารจัดการที่ดี โดยยึดกรอบแนวทางตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งประกอบด้วย การมีส่วนร่วม ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และการมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เป็นหลักประกันว่าการดำเนินนโยบายทางการเมือง สังคมและเศรษฐกิจ วางอยู่บนฉันทานุมัติอย่างกว้างขวางของสังคม และให้ความมั่นใจว่า เสียงของชาวชนบทจะเป็นที่รับฟังในกระบวนการกำหนดและดำเนินนโยบายโดยเฉพะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรทรัพยากร การก่อตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเองก็เป็นสิ่งที่รัฐบาลได้พยายามปรับตัวเข้าสู่ระบบธรรมาภิบาล เพราะเป็นการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้รับสวัสดิการทางสังคมที่ตรงกับความต้องการอย่างแท้จริง

จากสภาพปัญหาและข้อจำกัดในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เช่น ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ปัญหาการขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทอำนาจหน้าที่และแนวทางปฏิบัติของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล และความรู้ความเข้าใจของประชาชนในหมู่บ้าน ซึ่งไม่สามารถเข้าใจถึงการนำหลักธรรมาภิบาลที่องค์การบริหารส่วนตำบลนำมาใช้ในการบริหารจัดการองค์กรแต่ละองค์กร ในปีงบประมาณ 2551 กระทรวงมหาดไทย จึงได้จัดโครงการรางวัลสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีทั่วประเทศ โดยใช้หลักธรรมาภิบาลหรือหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ตามข้อกำหนดของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ ได้ดำเนินการตรวจประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปี 2551 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดพร้อมรับการประเมินให้เสนอเข้ารับการประเมินได้ โดยหลักเกณฑ์การประเมินการบริหารจัดการที่ดี เป็นการตรวจประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการบริหารจัดการใช้หลักธรรมาภิบาลหรือหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ได้ผ่านการประเมินตามเกณฑ์ในด้านการบริหารจัดการมาแล้วหลายครั้ง จากปีงบประมาณ 2551 จนถึงปี 2559 ได้รับงบประมาณรวมทั้งเงินอุดหนุนจำนวน 91,000,000.00 บาท (องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว, งานนโยบายแผน, 2559) มีบุคลากร ข้าราชการส่วนท้องถิ่น 39 อัตรา ลูกจ้างประจำ 2 อัตรา พนักงานจ้างตามภารกิจ 25 อัตรา พนักงานจ้างทั่วไป 32 อัตรา มีประชากรรวม 15,177 คน (อำเภอแม่ริม, งานทะเบียนราษฎร, 2559) ส่วนเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว เป็นเทศบาลขนาดกลางที่กำลังเตรียมรับการประเมิน

มีงบประมาณรวมทั้งเงินอุดหนุนจำนวน 25,500,000.00 บาท (เทศบาลตำบลเหมืองแก้ว, งานนโยบายแผน, 2559) มีบุคลากร ข้าราชการส่วนท้องถิ่น 18 อัตรา ไม่มีลูกจ้างประจำ พนักงานจ้างตามภารกิจ 6 อัตรา พนักงานจ้างทั่วไป 5 อัตรา มีประชากรรวม 11,773 คน (อำเภอแมริม, งานทะเบียนราษฎร, 2559)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษากระบวนการผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว และเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหาร ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะสะท้อนสภาพการบริหารองค์กรที่แท้จริงและได้แนวทางการพัฒนากระบวนการบริหารที่เหมาะสมยิ่งขึ้น และสามารถนำจุดเด่นของการบริหารองค์กรไปเผยแพร่ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการบริหารงานให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล อันจะทำให้เกิดระบบการบริหารจัดการที่ดีเกิดขึ้นกับบ้านเมือง และประชาชนจะได้รับประโยชน์จากการมีผู้บริหารที่ดี ปฏิบัติงานเพื่อสร้างความเจริญให้กับพื้นที่ต่อไป

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษากระบวนการผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว และเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
- 2) เพื่อเปรียบเทียบกระบวนการผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว และเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
- 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว และเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

ระเบียบวิธีวิจัย

วิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

- 1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป เป็นเพศชาย และเพศหญิง ที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว และเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 19 หมู่บ้านรวม 26,950 คน และได้ใช้วิธีการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ทำการสุ่มโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) และนำไปคิดสัดส่วนต่อจำนวนประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว และเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 19 หมู่บ้าน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 394 คน

- 2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิดของ ชนะศักดิ์ ยูวบูรณ์ (2543, หน้า 12) นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยข้อคำถามได้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายปิด เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพการทำงาน ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายปิด เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว และเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ลักษณะคำถามแบบมาตราส่วน 5 ระดับโดยใช้หลักของ Likert Scale (บุญใจ ศรีสถิตยน์ราษฎร์, 2550, หน้า 198) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายเปิด เกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา

3) สถิติที่ใช้ คือ สถิติการบรรยาย ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติอนุมาน ได้แก่ ค่า t-test และ ค่า F-test

ผลการวิจัย

จากการศึกษา เรื่อง ผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์กรบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว และเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว จังหวัดเชียงใหม่ สรุปผลการวิจัยดังนี้

1) กระบวนการผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว และเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรบริหารส่วนตำบล และเทศบาลตำบล โดยรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรมมีกระบวนการผลสัมฤทธิ์สูงสุด รองลงมา คือ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักความรับผิดชอบ ส่วนด้านที่มีกระบวนการผลสัมฤทธิ์ต่ำที่สุดคือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) กระบวนการผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรบริหารส่วนตำบล และเทศบาลตำบล

ที่	กระบวนการผลสัมฤทธิ์	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ด้านหลักนิติธรรม	4.07	0.58	มาก
2	ด้านหลักคุณธรรม	4.06	0.64	มาก
3	ด้านหลักความโปร่งใส	4.00	0.69	มาก
4	ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.94	0.74	มาก
5	ด้านหลักความรับผิดชอบ	4.00	0.73	มาก
6	ด้านหลักความคุ้มค่า	4.03	0.77	มาก
	รวม	4.02	0.62	มาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้

1.1) ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการจัดเก็บภาษีเป็นไปตามระเบียบ และกฎหมาย โดยไม่เลือกปฏิบัติ มีกระบวนการผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.13) รองลงมา คือ มีการกำหนดภาระหน้าที่หรือขั้นตอนการดำเนินงานของหน่วยงานเป็นลายลักษณ์อักษรมีกระบวนการผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.07) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีการเผยแพร่ข้อบัญญัติตำบลที่เกี่ยวข้องกับสิทธิหน้าที่ของประชาชนให้ทราบอย่างทั่วถึง มีกระบวนการผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.74) รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาระงานการผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลตำบล ด้านหลักนิติธรรม

ที่	ด้านหลักนิติธรรม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	มีการกำหนดภาระหน้าที่หรือขั้นตอนการดำเนินงานของหน่วยงานเป็นลายลักษณ์อักษร	4.07	0.76	มาก
2	มีการบังคับใช้ข้อบัญญัติว่าด้วยการบริหารต่างๆ อย่างเสมอภาค	3.92	0.81	มาก
3	มีการเผยแพร่ข้อบัญญัติตำบลที่เกี่ยวข้องกับสิทธิหน้าที่ของประชาชนให้ทราบอย่างทั่วถึง	3.74	0.98	มาก
4	มีการจัดเก็บภาษีเป็นไปตามระเบียบ และกฎหมาย โดยไม่เลือกปฏิบัติ	4.13	0.82	มาก
5	มีการให้ความรู้และอธิบายให้ประชาชนเข้าใจในข้อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่ประกาศใช้	3.87	1.03	มาก
รวม		4.07	0.58	มาก

1.2) ด้านหลักคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบลได้รับการยอมรับจากประชาชน มีภาระงานการผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.16) รองลงมา คือ บุคลากรมีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความยุติธรรม มีภาระงานการผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.11) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบลเน้นในหลักการบริหารประชาชนต้องมาก่อน และมีการให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาค (ตามลำดับก่อน-หลัง) มีภาระงานการผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.98 เท่ากัน) รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาระงานการผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลตำบล ด้านหลักคุณธรรม

ที่	ด้านหลักคุณธรรม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	บุคลากรมีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความยุติธรรม	4.11	0.73	มาก
2	บุคลากรปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีในด้านการยึดถือคุณธรรม	4.10	0.75	มาก
3	มีการให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาค (ตามลำดับก่อน-หลัง)	3.98	0.74	มาก
4	การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบลได้รับการยอมรับจากประชาชน	4.16	0.78	มาก
5	การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบลเน้นในหลักการบริหารประชาชนต้องมาก่อน	3.98	0.85	มาก
รวม		4.06	0.64	มาก

1.3) ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ภาระงานในการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบล เปิดเผยตรงไปตรงมา มีภาระงานการผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.09) รองลงมา คือ มีภาระงานการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนของข้อมูลต่างๆ ได้ตรงตามความเป็นจริงของข้อมูลนั้น มีภาระงานการผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.05) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ประชาชนได้มีโอกาสติดตามตรวจสอบแผนงาน และการใช้งบประมาณในโครงการต่างๆ มีภาระงานการผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.93) รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาวะบนการผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลตำบล ด้านหลักความโปร่งใส

ที่	ด้านหลักความโปร่งใส	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	การบริหารงานกิจกรรมต่างๆ มีการสรุปเปิดเผยต่อสาธารณะ	3.97	0.77	มาก
2	ประชาชนได้มีโอกาสติดตามตรวจสอบแผนงาน และการใช้งบประมาณในโครงการต่างๆ	3.93	0.78	มาก
3	มีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนของข้อมูลต่างๆ ได้ตรงตามความเป็นจริงของข้อมูลนั้น	4.05	0.78	มาก
4	กระบวนการในการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบลเปิดเผยตรงไปตรงมา	4.09	0.80	มาก
5	ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ มีความถูกต้องตรงกับความเป็นจริง	3.99	0.84	มาก
รวม		4.00	0.69	มาก

1.4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบล เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นกรรมการในการจัดซื้อ จัดจ้าง มีกระบวนการผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.14) รองลงมา คือ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชน เสนอความคิดเห็น ด้านการจัดทำแผนพัฒนา ทั้งแผนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาสามปี มีกระบวนการผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.11) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนในการจัดกิจกรรมต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบล (เช่น งานกีฬาตำบล งานประเพณีต่างๆ เป็นต้น) มีกระบวนการผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.97) รายละเอียดดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาวะบนการผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลตำบล ด้านหลักการมีส่วนร่วม

ที่	ด้านหลักการมีส่วนร่วม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องที่สำคัญ ที่มีผลกระทบต่อชุมชน	4.07	0.78	มาก
2	มีการเปิดโอกาสให้ประชาชน เสนอความคิดเห็นด้านการจัดทำแผนพัฒนา ทั้งแผนยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาสามปี	4.11	0.73	มาก
3	ประชาชนทุกคนสามารถเข้าร่วมการประชุมเพื่อเป็นผู้สังเกตการณ์ได้	4.07	0.76	มาก
4	เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นกรรมการในการจัดซื้อ จัดจ้าง	4.14	0.68	มาก
5	เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนในการจัดกิจกรรมต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบล (เช่น งานกีฬาตำบล งานประเพณีต่างๆ เป็นต้น)	3.97	0.70	มาก
6	เปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอแนะ หรือร้องเรียนการทำงานของเจ้าหน้าที่ผ่านตู้หรือกล่องรับความคิดเห็น	4.07	0.78	มาก
รวม		3.94	0.74	มาก

1.5) ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบลมีความเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชน และชุมชนอย่างต่อเนื่อง มีกระบวนการผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.09) รองลงมา คือ จัดให้มีบริการสาธารณะอย่างเป็นธรรมทั่วถึงทุกชุมชน และการให้บริการต่างๆ ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง มีกระบวนการผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.99) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบลกล้าที่จะยอมรับผิดชอบจากการกระทำของตน มีกระบวนการผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.96) รายละเอียดดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาระงานการผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลตำบล ด้านหลักความรับผิดชอบ

ที่	ด้านหลักความรับผิดชอบ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	มีการนำโครงการ หรือแผนงานที่แถลงไว้ไปดำเนินการให้เห็นเป็นรูปธรรม	3.98	0.77	มาก
2	มีความเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชน และชุมชนอย่างต่อเนื่อง	4.09	0.80	มาก
3	กล้าที่จะยอมรับผิดชอบจากการกระทำของตน	3.96	0.90	มาก
4	จัดให้มีบริการสาธารณะอย่างเป็นธรรมทั่วถึงทุกชุมชน	3.99	0.87	มาก
5	การให้บริการต่างๆ ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง	3.99	0.85	มาก
รวม		4.00	0.73	มาก

1.6) ด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการนำเทคโนโลยีและอุปกรณ์ต่างๆ ที่ทันสมัยมาใช้ในการอำนวยความสะดวกให้ประชาชน มีภาระงานการผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.07) รองลงมา คือ มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม มีภาระงานการผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.05) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีการใช้ทรัพยากรเพื่อสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพ ตรงต่อความต้องการของประชาชน มีภาระงานการผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.99) รายละเอียดดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาระงานการผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลตำบล ด้านหลักความคุ้มค่า

ที่	ด้านหลักความคุ้มค่า	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม	4.05	0.84	มาก
2	มีการรณรงค์ช่วยกันประหยัดทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน	4.03	0.90	มาก
3	มีการใช้ทรัพยากรเพื่อสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพ ตรงต่อความต้องการของประชาชน	3.99	0.93	มาก
4	มีการนำเทคโนโลยีและอุปกรณ์ต่างๆ ที่ทันสมัยมาใช้ในการอำนวยความสะดวกให้ประชาชน	4.07	0.89	มาก
5	การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบลมีความรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ	4.02	0.80	มาก
6	ผลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบลสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนในพื้นที่	4.03	0.81	มาก
รวม		4.03	0.77	มาก

2) การเปรียบเทียบภาระงานการผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว และเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลตำบลแตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า

ประชาชนที่มีเพศ และอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาระงานการผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลตำบล ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษา และสถานภาพการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาระงานการผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์ปกครองส่วนท้องถิ่นแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 รายละเอียดดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบล โดยรวมทั้ง 6 ด้าน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพการทำงาน

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig	
ชาย	135	4.08	0.58	1.35	0.17	
หญิง	259	3.99	0.64			
ความแปรปรวนด้านอายุ		SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	0.38	4	0.09	0.24	0.91	
ภายในกลุ่ม	152.43	389	0.39			
รวม	152.81	393				
ความแปรปรวนด้านการศึกษา		SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	21.43	5	1.88	5.92	0.00*	
ภายในกลุ่ม	123.59	388	0.31			
รวม	133.03	393				
ความแปรปรวนด้านสถานภาพการทำงาน		SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	14.46	5	2.89	8.11	0.00*	
ภายในกลุ่ม	138.35	388	0.35			
รวม	152.81	393				

3) ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบล พบว่า ผู้บริหารควรมีกลไกควบคุมให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำตามข้อบังคับที่กำหนดอย่างเคร่งครัด จัดระเบียบการบริการอย่างเป็นธรรม ผู้บริหารต้องทำงานโดยไม่เอื้อประโยชน์ต่อธุรกิจครอบครัวหรือเครือญาติพวกพ้องของตนเองและต้องมีกลไกตรวจสอบ จัดกิจกรรมอบรมให้มากขึ้นเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานของผู้บริหารได้ และควรบริหารจัดการทรัพยากรในพื้นที่ให้มีประโยชน์มากที่สุด

การอภิปรายผล

กระบวนการผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้วและเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวม 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก เนื่องจากประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว และเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว เห็นผลงานต่างๆ ในการบริหารงานที่เป็นรูปธรรมและผลงานที่เป็นรูปธรรมนั้น มีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการอย่างครบถ้วน ในด้านหลักนิติธรรม มีการจัดเก็บภาษีเป็นไปตามระเบียบ และกฎหมาย โดยไม่เลือกปฏิบัติ และบุคลากรอยู่ในกรอบข้อบังคับปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม ด้านหลักคุณธรรมเน้นการบริหารจัดการเป็นไปตามระเบียบแบบแผนของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ส่วนในด้านหลักความโปร่งใสกระบวนการในการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มีการเปิดเผยตรงไปตรงมา เพื่อที่จะให้ผู้บริหารมีความโปร่งใสในการบริหารจัดการองค์กรในทุกด้าน ด้านหลักการมีส่วนร่วมมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นกรรมการในการจัดซื้อ จัดจ้าง เพื่อที่จะทำให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้มากขึ้น ด้านหลักความรับผิดชอบมีการเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชน และชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่จะบริหารงานด้วยความเที่ยงธรรม ทำผลประโยชน์ให้หมู่บ้านยึดความถูกต้องเป็นหลัก และเสียสละ จริใจต่อการแก้ไขปัญหา และด้านหลักความคุ้มค่ามีการนำเทคโนโลยีและอุปกรณ์ต่างๆ ที่ทันสมัยมาใช้ในการอำนวยความสะดวกให้ประชาชน เพื่อลดขั้นตอนในการทำงานทำให้เกิด

ความรวดเร็วในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทพล พงศธรวิสุทธิ (2548, บทคัดย่อ) ที่พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับสูง มีการบริหารราชการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล คณะผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาล ทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจในการให้บริการ และการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลสันนาเม็ง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิศสุภาวงศ์ สุขสัน (2558, หน้า 20) ที่กล่าวว่า การสร้างธรรมาภิบาล คือ การสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เช่น หลักความโปร่งใส และหลักการมีส่วนร่วม เป็นต้น นอกจากนี้องค์ประกอบอีกอย่างหนึ่งที่สำคัญคือระบบการควบคุมภายในที่ดี มีการวางระบบไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องพิจารณาดำเนินการเสริมสร้างระบบที่ดีที่สร้างสภาพแวดล้อมภายในที่ดี และพัฒนาบุคลากรให้มีคุณธรรม จริยธรรมอย่างแท้จริง เสริมสร้างและพัฒนาทักษะอย่างเพียงพอในการปฏิบัติงานให้แก่พนักงาน เช่น การสนับสนุนในการฝึกอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจและความชำนาญในงานที่จะต้องปฏิบัติอย่างถูกต้อง การกำหนดวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรใช้แบบผสมผสาน คือ เน้นทั้งการบริหารที่มีความโปร่งใส การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนผู้รับบริการมากที่สุด อีกทั้งสอดคล้องกับแนวคิดของประสาน มฤคพิทักษ์ (2541, หน้า 102) ที่เห็นว่า ธรรมรัฐ คือ การบริหารกิจการที่ดีในทุกๆ ด้าน และทุกๆ ระดับ การบริหารกิจการที่ดีนั้นจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อมีหลักคิดที่ว่า ประชาชน และข้าราชการผู้บริหารประเทศเป็นหุ้นส่วนกันในการกำหนดชะตากรรมของประเทศโดยต้องมีเกณฑ์ที่ทำให้เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีประสิทธิภาพ และความเป็นธรรม

ส่วนเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว ซึ่งยังไม่ได้เข้ารับการประเมินจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากได้ยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลตำบลมาไม่นานนี้ และในการบริหารงานของเทศบาลได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานตามนโยบาย ของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กำลังเตรียมความพร้อมเพื่อที่จะเข้ารับการประเมินในโอกาสต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผู้บริหารควรมีนโยบายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำตามข้อบังคับที่กำหนดอย่างเคร่งครัด หัวหน้าส่วนควรได้รับความรู้ หลักการบริหารเพิ่มเติมจัดระเบียบการบริการอย่างเป็นธรรม สร้างกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ในหมู่คณะโดยไม่มุ่งหวังจะส่งเสริมธุรกิจครอบครัวเครือญาติหรือพวกพ้อง เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารตามสิทธิของประชาชน จัดกิจกรรมอบรมให้มากขึ้น จัดกิจกรรมโครงการที่ประชาชนได้ประโยชน์ บริหารงานสามารถตรวจสอบได้ มีความเที่ยงธรรมในการจัดผลประโยชน์ในพื้นที่รับผิดชอบ ควรบริหารจัดการทรัพยากรในพื้นที่ให้มีประโยชน์มากที่สุด บริหารงานเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง

2) ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเรื่องการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบล ในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ให้ครบทุกพื้นที่

เอกสารอ้างอิง

- ชนะศักดิ์ ยูวบูรณ์. 2543. **กระทรวงมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดี: การปกครองที่ดี (Good Governance)**. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- เทศบาลตำบลเหมืองแก้ว. งานนโยบายแผน. 2559. **เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560**. เทศบาลตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่.
- นันทพล พงศธรวิสุทธิ. 2548. **บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการสร้างระบบการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญใจ ศรีสถิตนรากร. 2550. **ระเบียบวิธีการวิจัย: แนวทางปฏิบัติสู่ความสำเร็จ**. กรุงเทพฯ: ยูแอนดีไอ อินเตอร์มีเดีย.
- ประสาน มฤคพิทักษ์. 2541. **แท้ที่จริงธรรมรัฐ คือ การสร้างความดีงามร่วมกัน**. กรุงเทพฯ: มติชน.
- พิศสุภางค์ สุขสัน. 2558. **การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน**. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว. งานนโยบายแผน. 2559. **ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560**. องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่.
- อำเภอแม่ริม. งานทะเบียนราษฎร. 2559. **ทะเบียนราษฎร**. (เอกสารอัดสำเนา).
- อินเดียนเอ็กซ์เพรสส์. 2560. **ความเสี่ยงทางการเมืองและเศรษฐกิจ**. แหล่งข้อมูล. <http://www.anticorruption.in.th/> 2016/17 มี.ค. 2017 (5 พฤษภาคม 2560)
- อุบล ยะไวทย์ณัชวิชัย. 2553. **การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเชียงใหม่**. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารศาสตร์ สำนักบริการและพัฒนาวិชาการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.